

ZPRAVODAJ

obce Metylovice

Srpen 2012

Mimořádné číslo

ZDARMA

u příležitosti 100 let od založení Tělocvičné Jednoty Orel v Metylovicích

Tento Zpravodaj vyšel díky velikému pochopení pana starosty Lukáše Halaty. Zasluhou paní Růženy Vrbové je text proložen fotografiemi. Oběma patří můj veliký dík.

Uplynulo sto let od založení Tělocvičné Jednoty Orel v Metylovicích. Proč připomínám spolek, který zanikl před více než šedesáti lety?

Dovíme se něco o organizaci jako takové, o počátcích, dobách rozkvětu i útlumu. Poznáme, jak se lidé bavili v dobách, kdy se ještě nesvítilo elektrinou, chodilo se většinou pěšky nebo jezdilo na voze a cesta do Brna vlakem byla velikou událostí. Nebyla to doba lehká. Od rána do večera těžká práce ve fabrikách, na polích, „v bičích“. První světová válka, vleklá hospodářská krize, německá okupace.

A přece se tehdy lidé dokázali radovat. Byli prostí, většinou chodili jenom obecné školy, případně do učení. Spojovala je společná myšlenka, společný ideál. A tak se scházeli po večerech, debatovali, cvičili, vzdělávali se, hráli divadla, bavili se. Samozřejmě se i hašteřili. Někteří jen kritizovali, jiní se hned urazili, řada členů pasivně přihlížela. Ale v každé nastupující generaci se vždy našlo dost tahounů, kteří dokázali posunout Jednotu o kus dále.

Neměli nic z toho, co je pro nás samozřejmé. Slovo dotace nikdo neznal. Spolková pokladna byla často prázdná. Když nebyly peníze pro muzikanty, tančili při harmonice. A hlavně rádi, s chutí a všude zpívali. Na ověčených povozech, při pěších poutích do Frýdku, na pochodových cvičeních, po členských schůzích nebo vzdělávacích besídkách.

Mnozí z nás teprve teď zjistíme, jakými ideály žili naši rodiče, prarodiče, sousedé a známí. Znali jsme je a přitom možná netuší, že prožili bohatý a smysluplný život.

Stála jsem před těžkým rozhodnutím, co z bohaté spolkové činnosti vybrat a co pominout. Aby se Zpravodaj vešel do vaší schránky, musela jsem volit. Nemohla jsem zmínit všechny, kteří v Orlu pracovali.

Hlavním důvodem vydání Zpravodaje je pocit vděčnosti všem, kteří v TJ Orel v letech 1912–1948 pracovali. Děkuji pamětníkům, kteří se ochotně rozdělili o vzpomínky. Především děkuji tatínkovi, který celá desetiletí uchovával orelský materiál, na činnost Jednoty stále vzpomínal a často o ní hovořil. Orelským ideálům věřil, pro ně pracoval a až do smrti jim zůstal věrný.

V roce 1884 založil P. Ficek v Metylovicích Čtenářskou besedu. Později získala spolkovou místnost v nově postaveném obecním

hostinci a začala s prvními pokusy o ochotnické divadlo. V koutě stálo pódium tříkrát tři metry. O muzice tam hrála kapela, když byla nějaká schůze stál na něm řečník a když se hrálo divadlo, sloužilo jako jeviště. Později činnost Besedy ochabla, až zcela zanikla. Ondřej Lepík si přečetl v novinách jak obyčejní venkovští kluci v rámci Omladiny hrají divadla, pořádají různé národopisné slavnosti a zakládají knihovny. Hovořil o tom se svými vrstevníky, nejvíce s Ludvíkem Židkem /čp. 63/. A tak se 5. května 1912 v Obecním domě ve tři hodiny odpoledne konala ustavující Valná hromada místní skupiny „Sdružení venkovské omladiny na Moravě a ve Slezsku“. Hned se přihlásilo 27 chlapců a 10 děvčat. Již 28. července uspořádali na louce pana Josefa Halaty výlet. Během programu vystoupil tělocvičný odbor Orla z Palkovic, ve kterém cvičilo několik mláďenců z Metylovic. A právě ti přišli po zdařilém výletě s nápadem založit při Omladině tělocvičný odbor Orla. Výbor Omladiny jejich nadšení nesdílel.

Tehdejší jednatel Omladiny Ondřej Lepík vzpomíná: /přepis z magnetofonového záznamu/

„Byl jsem proti. Obával jsem se, že tělocvičný odbor bude konkurovat činnosti Omladiny, což se skutečně stalo. Veškeré výtečky z akcí pohlcoval tělocvičný odbor. Bylo třeba pro ně pořádit hrazdu, tělocvičné a později i vycházkové kroje. Ale nakonec to i se mnou dopadlo tak, že když Matěj Boháč rukoval na vojnu a potřeboval peníze, koupil jsem od něho orelský kroj a stal jsem se rovněž cvičícím členem Orla. A už bylo po starosti, co s volnými chvílemi večer nebo s letními nedělními odpoledni.“

Mezi jednatelskými zprávami o činnosti Omladiny se objevil Protokol, že se při místní skupině Venkovské omladiny dne 1. září 1912 zakládá tělocvičný odbor Orla. Tajným hlasováním si zvolili první výbor:

P. Mikuláš Maršálek, správce

Karel Čupa, hospodář

Ludvík Židek, zapisovatel

Josef Halata, pokladní

Josef Baran, náčelník

Josef Mužný a František Baran, cvičitelé

Rok 1913

A hned se hlásili první mládenci do dorostu — Karel Koval, Augustin Koval, František Němec, Václav Bílek, Ignác Němec, Teodor Židek. Valná hromada zvolila výbor ve stejném složení jako v uplynulém roce s jedinou výjimkou. Zapisovatelem se stal František Bílek /čp. 42/. Vybrali mezi sebou 18 korun a 96 haléřů. Když se k tomu přidaly peníze z pokladny Omladiny, mohli koupit hrazdu. Výlet ještě uspořádali ve spolupráci s Omladinou a přes nepříznivé počasí se skvěle vydařil. V průvodu šlo čtyřicet Orů v krojích, neboť je přišli podpořit bratři z Palkovic, Frýdlantu, Místku, Paskova a Čeladné. Obecní výbor jim dovolil cvičit v Obecním domě pod podmínkou, že se přátelsky dohodnou se Sokolem.

Ústředí Orla uspořádalo v tomto roce velkou výpravu na slet do Lublaně a náš, sotva několik měsíců trvající odbor se rozhodl, že ho na sletě bude zastupovat Josef Baran. Cestovné mu uhradili ze spolkové pokladny. A jak to bylo s divadlem? V bývalé Besedě teď sídlil Sokol a to mělo pro ochotníky z Orla poněkud nepříjemné následky.

Ondřej Lepík vzpomíná: /přepis z magnetof. záznamu/
„Vzpomínám si na případ, kdy jsme nacvičili divadelní kus, který jsme chtěli hrát na svatého Štěpána večer. Jako obyčejně jsme si podali formální žádost o zapůjčení jeviště v bývalé Besedě, které bylo nyní již sokolské. Bylo nám řečeno, že odpověď dostaneme až na Štěpána po mši svaté, kdy budou mít Sokoli výborovou schůzi. Jaké bylo naše překvapení, když jsme dostali odmítavou odpověď. Co prý by tomu Česká obec sokolská řekla, kdyby Sokol půjčoval jeviště Orlu. Co teď? Vždyť jsme měli vyvěšené plakáty, že večer hrajeme. Hlavou mi bleskl nápad. Půjčíme si jeviště z Palkovic od Všeodborového sdružení. A hned jsme mazali s Josefem Baranem do Palkovic. Uspěli jsme. Když jsem se odpoledne vracel z požehnání, výrostek od pekaře Habr-nala už nám ho vezl na žebříňáku a večer se hrálo.“

Rok 1914

P. Mikuláš Maršálek, správce

Ondřej Lepík, jednatel

/nedávný odpůrce Orla dostal nejvíce hlasů/

Josef Halata, pokladník

František Bílek, hospodář

Josef Baran, náčelník

Alois Halata, místonáčelník

Po dlouhých debatách, zda uspořádat výlet opět na louce Josefa Halaty nebo v lese Petra Kubaly se rozhodli pro louku bratra Halaty. Nakonec se cvičilo v Obecním domě, protože lilo. Nejdříve vystoupili naši dorostenci s prostnými. Velmi působivé bylo cvičení 29 mužů. Dvanáct našich, dvanáct z Palkovic a pět z Místku. Dorostenky cvičily s obručkami a ženy s bubínky. Jejich řady posílilo deset žen z Místku. Závěr patřil cvičení na nářadí, které předvedli muži z Metylovic, Palkovic a Místku. Činnost v Orlu se začala slibně rozvíjet. Do této poklidné idylly zazněly osudné výstřely v Sarajevě.

Všichni muži postupně narukovali nebo odešli do továren na výrobu válečného materiálu. Jako první padl Ludvík Židek při útoku u Zlaté Lipy v Haliči, při útoku Italů u Soči zahynul František Liberda. Padl i Josef Tomek, který do naší Jednoty docházel ze Lhotky. Činnost Orla nadobro skončila.

Rok 1920

Na jaře roku 1920 začalo několik mužů naléhat, aby se Orel znovu obnovil. Největší úsilí vyvinul František Bílek /čp. 42/. Sešli se 11. července na přípravné schůzce, zapsali všechny, kteří se znovu hlásili a zvolili přípravný výbor.

Josef Halata, varhaník, starosta

František Kupča, řemenář, jednatel

František Bílek, pokladník

Jan Liberda /čp. 82/, hospodář

Viktor Liberda, řemenář, náčelník

Znovuobnovený Orel získal povolení nájemce Obecního domu pana Tajchmana ke cvičení v sále a hlavně se domluvili na platu. Za svícení plynem zaplatili za hodinu dvě koruny a měsíčně složili pět korun za čištění sálu.

29. srpna uspořádali dožínky. Pro roli hospodáře a hospodyně si vybrali manžele Kuhejdovy /čp. 22/. Dopoledne byla mše na poděkování za šťastné ukončení žní. Odpolední slavnostní projížďka obcí na vozech a koních pro nepřízeň počasí odpadla. Ženci a žnečky v národních krojích uvedli hospodáře a hospodyně do sálu, kde jim předali věnce a gratulaci. Vše pokračovalo taneční zábavou. K dobré náladě přispěl „policajt“ František Liberda, který s pomocí výborného komika Jana Liberdy zavíral tanečnický do „arestu“.

Ne všichni občané sdíleli radost ze znovuoobnovení Orla.

V týdeníku Svoboda venkova, který vyšel 11.12.1920 ve sloupci Dopisy z našich dědin se objevil i dopis z Metylovic.

„Poněvadž mezi stranami u nás nastal jakýs klid, začíná se starati několik připravených mladíků, kteří však jsou pouze nastrčení k tomu, aby tento klid a pokoj v obci zase rušili.“

„Začínají křísiti dávno zcepeněného Orla. Co tento spolek má za účel, nikdo z nich neví. Je to pouhý výsledek malomocného štvání proti místnímu „Sokolu“, který jeví u nás pěknou činnost, a v něm nemohou nijak uplatňovati své vlohy a svou chuť. Poněvadž „Sokol“ nebude pořádati nočních cvičení se selskými vozy s Židkového kopce a mikulášských zábav s kravskými střiky, musí zde býti „Orel“, aby vyplnil citelnou mezeru a aby nějaký generál měl své vojsko. Však si budeme všimati jejich činnosti a neopomeneme veřejnost důkladně informovati. Naším lidem, kteří nevědí vlastně čí jsou, pravíme, že pro naši stranu máme svého vlasteneckého „Sokola“, vychovatele našich legionářů a žádou rakouskou „zdechlinu“, která také vychovává legionáře, ale nanejvýš turecké.“

V srpnu se vrátil z 1. světové války Ondřej Lepík. Byl znechucený ostrými stranickými boji v republice a následkem toho nemínil vstoupit do politické strany, neuvažoval ani o Orlu. Nakonec ho přesvědčil František Kupča. Na 19. září svolal prozatímní výbor valnou hromadu, která zvolila řádný výbor.

Ondřej Lepík, starosta

Josef Kořený, náměstek starosty

P. Mikuláš Maršálek, vzdělavatel

František Kupča, jednatel

František Bílek, pokladník

Petr Herot, hospodář

František Lepík a Václav Bílek, členové rady.

Jan Liberda, náčelník

František Bílek

František Kupča

Ondřej Lepík

Ondřej Lepík vzpomíná: /přepis magnet. záznamu/

„V té funkci se mi dostalo první lekce, která mne přesvědčila, že co jsme si vysnili za dlouhých večerů a bezesných nocí v zahraničí o svorné práci při národní myšlence byly pouze ideály. Zdálo se mi totiž nesmyslné, abychom si stále půjčovali jeviště z Palkovic, to postavili a pak zase zbouřali, když v druhém rohu sálu stojí jeviště sokolské. Při troše dobré vůle se můžeme srovnat na jednom jevišti. Sokol moji žádost neuznal ani za hodna odpovědi. A to mne zcela vyvedlo z pasivity. Pořádíme si své jeviště! Hned jsem svolal členskou schůzi. Seděli jsme v nálevně obecní hospody. Jediný bod programu — nové jeviště. Přitom v naší Jednotě nebyl nikdo samostatným hospodářem, nikdo neměl majetku a naše spolková hotovost byla nepatrná. A tehdy se hned na místě všichni upsali a později pokladníkovi složili, co kdo mohl dát. František Bílek, Oldřich Bílek, Jan Liberda a Teofil Halata navíc obešli všechny příznivce ve vesnici a tak z toho nakonec byla částka 2 227 korun. Hned příští den jsme šli objednat nové jeviště. Stálo šest tisíc čtyři sta třicet pět korun. Dali jsme, co jsme měli a domluvili dvě splátky. František Halata /čp. 141/ nabídl ochotně půjčku na první splátku a František Kupča na druhou.“

Protože Sokoli měli hrát o vánocích, rozhodli jsme se, že my budeme hrát na Nový rok. Když jsme měli na Štěpána zkoušku v Besedě, nájemník obecního hostince Tajchman řekl, že dá svůj krk na to, bude-li jeviště stát. Má jediná naděje byl Janek Liberda. Zavázal se totiž sestavit podium a zapravit skoby na upevnění portálu. Na druhý den po sv. Štěpánu jsme se dali s Metodějem Čupou a Jankem Liberdou do práce. Prkna bylo třeba dobře pojistit, aby při chůzi nevrzala. Den před Silvestrem jsme s hrůzou zjistili, že nám chybí materiál, hlavně hranoly. Ještěže měli u Čupy /čp.82/ skácený smrk na poli. Zapráhli jsme koně, vzali saně a hned po obědě odtáhli kmen na pilu u Grunděla a vyměnili za potřebný materiál. Ještě večer jsme to měli nařezané. O Silvestru po obědě jsme vezli do obecního hostince plnou fůru. Dopoledne

už přivezl jeviště z Místku svým povozem bezplatně Metoděj Čupa. O šesté hodině večer stálo jeviště v plné kráse na podiu. A hned se šlo na hostinského Tajchmana, aby místo svého krku vydal litr ohnivé vody. Ještě k tomu přidal půl litru Petr Herot, který byl také mezi nevěřícími. A o Novém roce se hrálo.“

Rok 1921

Volby byly teprve před čtyřmi měsíci, ale protože prudce vzrostl počet členů, především žen, konaly se v únoru doplňovací volby.

Matylda Smolíková, náčelní
Marie Mertová, místonáčelní
Barbora Onderková, cvičitelka
František Lepík, místonáčelník
Antonín Skotnica, cvičitel dorostu
František Michalec, cvičitel žáků

Vrcholem letošní činnosti bylo veřejné cvičení — první po světové válce. Uskutečnilo se v neděli 28. srpna na cvičišti za školou. Přípravy byly velké a konaly se za přispění snad veškerého členstva. V sobotu tam bylo živo od rána až do setmění. Stavěly se slavobrány, podium pro hudbu, chystaly se lavice a stoly, domek pro hostinského a bufet. Z bratrské Jednoty ve Frydlantě přivezli bradla. Přes noc hlídali cvičiště tři bratři.

Ráno se seřadil u Obecního domu průvod žáků, žaček, dorostu, členek i členů krojovaných i nekrojovaných a za doprovodu kapely odešel do kostela. Po mši měli poslední nácvik v sále obecní hospody s hudbou. Odpoledne po požehnání se průvod vydal na cvičiště. Rozrostl se o krojované Orly z okolních Jednot, kteří přišli pěšky od Frydlantu nebo od vlaku z Pržna.

Cvičení dopadlo velmi dobře. Prostná vynikala přesností. Z naší Jednoty cvičilo 44 cvičenců. Na hrazdě se předvedlo sedmičlenné družstvo z Metylovic, na bradlech zase bratři z Frydlantu a Místku. Škoda, že se nemohl cvičení zúčastnit náš největší borec Antonín Skotnica, který ležel doma nemocen.

Spolkový život přinášel řadu tehdy důležitých, pro nás již úsměvných problémů. Bratři třeba řešili, čím svítit při cvičení. Pokladník, který střežil spolkové peníze se domníval, že je možné cvičit při petrolejové lampě, což by bylo levnější. Náčelník hájil dražší acetylenové lampy, protože k řádnému nácviku je třeba řádně vidět. Nakonec se dohodli na kompromisu. Dvakrát týdně se cvičilo při petrolejkách, jednou při acetylenu.

O bohatém spolkovém životě v obci svědčí poznámka jednatele. „Bylo nutno členskou schůzi ukončit, neboť do dveří se už tlačila jiná korporace.“

Rok 1922

Ondřej Lepík, starosta
Josef Kořený, místostarosta
P. Mikuláš Maršálek, vzdělavatel
František Kupča, jednatel
František Bílek, pokladník
Viktor Liberda, matrikář
Václav Bílek, knihovník
Petr Herot, hospodář
Eduard Zlý, Františka Jakubková, Marie Mertová,
Barbora Onderková, členové správní rady
František Lepík, náčelník
Jan Liberda, místonáčelník
Matylda Smolíková, náčelní
Marie Kuhejdová, místonáčelní

Členové si zřídili spolkovou knihovnu. Jan Liberda z desek, které zbyly po sestavení podia, zhotovil dvoudveřovou skříň. Zavezl ji ke Karlu Čupovi, který ji pěkně zafládroval a nalakoval. Na každé dveře namaloval orla s monogramem. Peníze vzal jen za materiál, práci udělal zdarma. Se svolením hostinského ji umístili v Besedě. První knihy darovali členové a příznivci, Jednota postupně kupovala další.

Založili cyklistický oddíl, neboť podle zápisu deset bratrů má kola a mimo ně umí dalších osm bratrů jezdit a tak budou tvořit náhradníky. Na veřejné cvičení do Brušperku vyrazil už celý cyklistický

odbor v krojích. Ostatní jeli na povozech, které děvčata ozdobila lipovými větvíčkami a praporky v národních barvách. Celou cestu tam i zpět se zpívalo.

Výlet byl 9. července. Tentokrát se konal na pozemku „V potokách“, který jim nabídl pan Josef Kuhejda. Dnes v těch místech bydlí pan Volný s rodinou.

V Brně se konal Orelský slet. Měli jsme na něm z celého okrsku téměř největší počet cvičících členů. O jednoho více měla pouze frydlantská Jednota. Jeden cvičící den byl vyhrazen žákům a dorostu. Mládež přivezl k vlaku svým povozem Petr Herot. Odjeli dobytčákem, celý parný den byli na cvičišti, po celodenní námaze odjeli večer dobytčákem zpět. Všichni se vrátili nadšení tím, co viděli a zažili a stále vypravovali, jaké to tam bylo.

Rok 1923

Ondřej Lepík, starosta
Jan Liberda, místostarosta
P. Mikuláš Maršálek, vzdělavatel
František Kupča, jednatel
František Bílek, pokladník
Viktor Liberda, matrikář
Josef Lepík, knihovník
František Tajchman, hospodář
František Lepík, náčelník
Viktor Liberda, místonáčelník
Matylda Smolíková, náčelní
Mařka Kuhejdová, místonáčelní

Členské schůze nebyly jen vzdělávací a organizační, ale i zábavné. Někdy bratři zazpívali čtyřhlasně písně, které s nimi nacvičil František Tajchman, jindy je pobavily kuplety Viktora Liberdy, překvapily recitace tehdy ještě žáka Aloise Němce a nakonec si často za doprovodu harmoniky bratra Štěpandy i zatančili.

Dožínkovou slavnost letos spojili s představením „Zrušení roboty“. Po ranních službách Božích Jan Liberda v roli drába jezdil na koni s bubnem po vesnici, předčítal nařízení milostivé vrchnosti a svolával poddané na robotu. Doprovázeli ho šohaji v národních krojích a žid s rancem, kterého výstižně hrál Němec Viktor od Matěje. Po požehnání se na dvoře Metoděje Čupy /čp. 82/ seřadil malebný průvod se sedmi povozy. V čele jelo baderium, následovaly vozy s ženci a žnečkami v národních krojích, které doprovázeli drábi na koních. V jednom povozu se vezly koláče, v jiném seděly děti. Povoz s kravami táhl fukar, který cestou foukal na cestu plevy.

Celá dědina byla na nohou, okolo kostela a hostince bylo lidu jako o pouti, něco takového tu ještě nebylo. Když průvod za zpěvu projel horní i dolní konec, přijel „na panské strniště“ u Metoda Čupy. Pomalu a s nechutí se na něm scházeli robotníci, drábi Jan Liberda a Antonín Skotnica je honili do práce. Přesto šlo hrabání a vázání snopů velmi pomalu. Když jeden starší robotník ukradl snop a chtěl ho prodat židovi, dráb ho nechal

přivázat k lavici a začal ho vyplácet lískovkou. V tom nejlepším přišel vrchnostenský úředník v podání Ondřeje Lepíka a začal předčítat patent od milostivého císaře o zrušení roboty. Lid stál nejdříve zaražen, ale pak vypuklo volání slávy a všichni se dali pod vlivem nabyté volnosti s radostí do práce. Za chvíli bylo zboží na voze. Ženci se seřadili a se zpěvem přicházeli do vrat k Čupům s gratulací. Byla žertovná a vtipná. Žnečka synovi hospodáře při vinši hrozila, že když dožínkový věnec pořádně nevyplatí, „dostane zlou a hubatou babu, která ho strčí pod lavu“. Hospodáři jim nabídli dožatou a tancechtivá chasa s koláči i s muzikou odešla do hospody.

Rok 1924

Ondřej Lepík, starosta
 Jan Liberda, místostarosta
 P. Mikuláš Maršálek, vzdělavatel
 František Kupča, jednatel
 František Bílek, pokladník
 Petr Herot, hospodář
 Teofil Halata, knihovník
 Felix Šigut, pomocník knihovníka
 Blažej Uhlář, matrikář
 Viktor Liberda, náčelník
 Antonín Skotnica, místonáčelník
 František Lepík, Antonín Skotnica, cvičitelé
 Matylda Smolíková, náčelní
 Marie Kuhejdová, místonáčelní
 Nortburga Šmírová, Františka Židková, cvičitelky.

Hostinský Rudolf Halata jim nabídl pozemek na Klimkovicích, na kterém si mohli udělat trvalé cvičiště. Viktor Liberda, Jan Liberda, František Lepík a Antonín Skotnica si nejdříve terén prohlédli a pak se dali do práce. Jan Liberda plochu zoral, členové ji motykami rozkopali. A pak se znovu oralo, vláčilo, selo a válelo.

Ondřej Lepík, František Kupča, Jan Liberda, Václav a Antonín Skotnicové po práci několik podvečerů kopali jámy a sázeli po obvodu stromky. Celkem třicet třešní a tři lipky. A pak, než se přijaly, je chodili konvemi zalévat. Hřiště ohradili žerděmi a chystali se na okrskové cvičení, které bylo letos právě v Metylovicích.

Postavili stoly, objednali hudbu. Do bufetu se u Čupů /čp. 82/ napekly koláče ze 100 kilogramů mouky. Bylo připraveno pivo, likéry, párky a chléb. Bratr Herot dovezl z Palkovic bradla a z Paskova kruhy.

Nastala snad nejkrásnější neděle z celého léta. Slavnost začala slavnou bohoslužbou, jíž se kromě naší Jednoty zúčastnila celá Jednota z Místku, částečně i z Palkovic a z Čeladné. Celé dopoledne byly na cvičišti zkoušky. Odpoledne se začali sjíždět Orli z celého okrsku a přístupové cesty do Metylovic se zaplnily chrpovou modří. Ze všech stran přicházeli pěšky nebo přijížděli na povozech. V plném počtu se zúčastnila Jednota z Palkovic, Místku,

Čelo průvodu

Vystoupení cvičenců

Paskova, Brušperku, méně jich přišlo z Čeladné, Ostravice, Žabna, Chlebovic, Hodoňovic, Kunčic a Fryčovic. V plném počtu dorazila Jednota z Kozlovic i se svou orelskou hudbou, dostavily se delegace Orů ze Sedliště, Starého Města, Frýdku a Dobré.

Po požehnání se u kostela seřadil průvod, který zahajovalo šest členů cyklistů, následovalo osm členů banderia, 84 žáků v krojích, 102 žačky, 34 dorostenců, 48 dorostenek, 61 krojovaných členů, 45 členek ve slavnostních krojích a 30 členek ve cvičebních úborech. Za nimi pochodovalo sto nekrojovaných Orů a osmdesát Orlic a pak zástupy lidí. Celý průvod čítal přes tisíc lidí. Cvičilo celkem 356 cvičenců v různých kategoriích. Dvacet sedm členů v pěti družstvech okouzlo diváky svými výkony na dvojích bradlech, dvou hrazdách a kruzích.

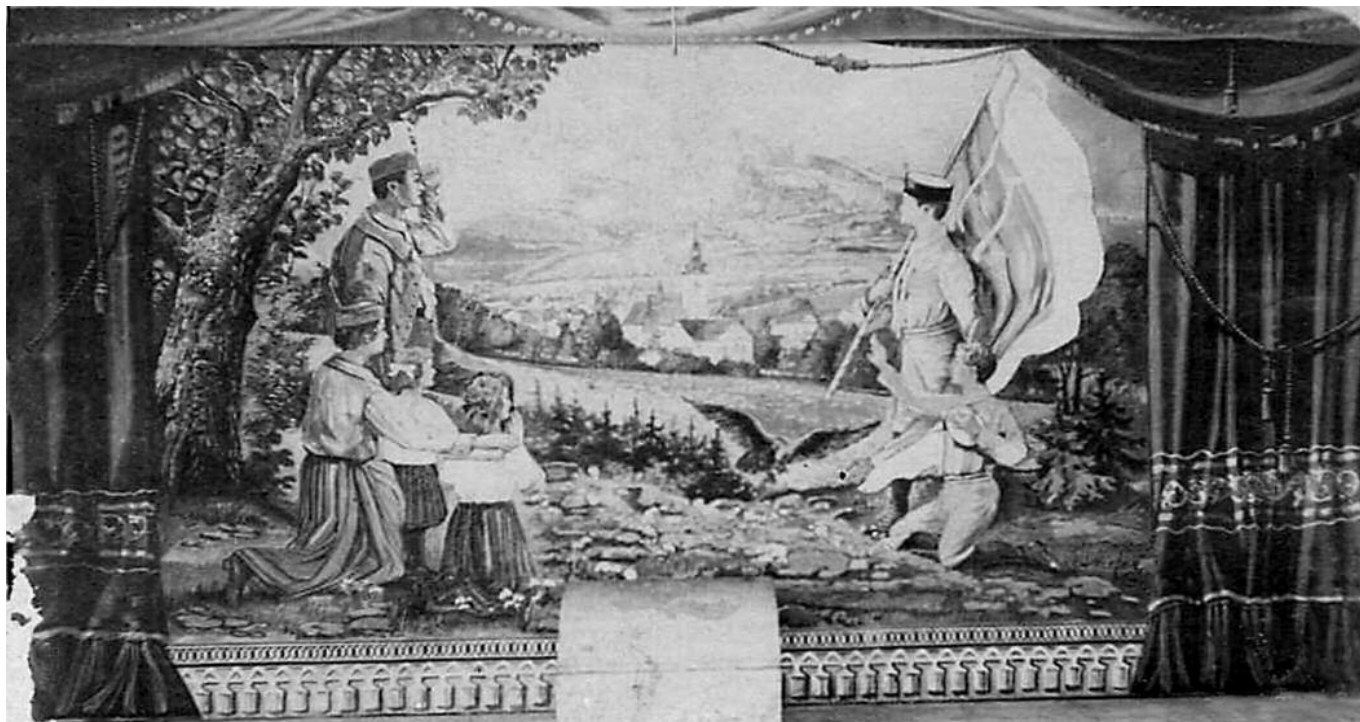
Rok 1925

Ondřej Lepík, starosta
 Jan Liberda, místostarosta
 P. Mikuláš Maršálek, vzdělavatel
 František Kupča, jednatel
 František Bílek, pokladník
 Petr Herot, hospodář
 Teofil Halata, knihovník
 Blažej Uhlář, matrikář
 František Lepík, Františka Jakubková, Barbora Onderková,
 Marie Mertová, Františka Bačáková — členové rady
 Viktor Liberda, náčelník
 František Michalec, místonáčelník
 Josef Lepík, Vavřín Němec, cvičitelé
 Ludmila Bílková, náčelní
 Františka Bačáková, místonáčelní
 Matylda Smolíková a Františka Židková, cvičitelky.

Na okrskové konferenci Orla v Místku byl na post okrskového vedoucího žactva zvolen František Michalec z Metylovic.

Jednota se rozhodla, že přes pozvání místního Sokola nevyšle delegaci k zahájení hospodářské výstavy. Kdo se bude chtít podívat, půjde tam jenom jako soukromá osoba.

Hostinský Rudolf Halata začal stavět na Čihadle sál. Vyjádřil se, že ho staví hlavně proto, aby měl Orel své místnosti. Výklenek pro stálé jeviště i šatnu zřídil svým nákladem. Jednota pořídila podium s novým jevištěm a vnitřní zařízení šatny. Desky, které měla uložené od okrskového cvičení, nechala ohoblovat na u firmy Štěpána Bílka na strojové hoblovce. Lochy na podium darovali Petr Herot a Jan Liberda, který také podium zhotovil. Jevišť koupili u firmy Alois Drobný v Místku.

Opona nového jeviště na Čihadle

Začátkem listopadu se Jednota přestěhovala z Obecního domu na Čihadlo a 21.11 sehrála na novém jevišti představení Lešetínský kovář. Sál byl zcela zaplněn lidmi všech místních spolků a stran. Po každém jednání zazněl bouřlivý potlesk. Hráli Ondřej Lepík, Mařka Kuhejdová, Bedřich Tajchman, Láďa Kuhejda, Františka Židková, Josef Lepík, Emanuel Závodný, Bohumír Lepík, Alois Němec, Pepa Liberda, František Tajchman, Viktor Liberda, Jan Liberda, Barča Onderková, Petr Herot, František Michalec, Alois Merta, Jaroslav Čupa, Stanislav Štěpanda.

Ondřej Lepík vzpomíná: / přepis magnet. záznamu/

„Orl byl ochoten přispět na stavbu finančně, ale Rudolf Halata to odmítl. K naší nespokojenosti však bylo jeviště umístěno v boční stěně, následkem čehož mělo špatnou akustiku. Jinak však bylo nám vycházeno ze strany pana Halaty ochotně vstříc, od spolkové místnosti jsme měli vlastní klíč.“

a přidal radu. Přístroj nesmí být ponechán v sále ve skříni, neboť je tam vlhko a z toho pramení závady. Byla zhotovena přenosná skříňka, ve které se rádio po produkci přemísťovalo buď k Viktoru Liberdovi nebo k Františku Michalcovi. Od 6. března se každou neděli pořádal pro veřejnost na Čihadle radiovečírek.

Ondřej Lepík vzpomíná: /přepis magnet. záznamu/

„Na tom jevišti jsme také občanům předvedli první rozhlasový aparát, ještě na baterie a akumulátor, neboť v obci nebyla dosud zavedena elektrina. Přístroj stál více než 2000 korun a byl vyroben amatérsky. Provoz na něm byl drahý a proto se ho Jednota jako nerentabilního zase zbavila.“

O bohatém spolkovém životě té doby svědčí zápis, že kácení máje se scénkou museli Orli odložit až na červen, protože každou neděli v květnu byla v obci nějaká akce.

Rok 1926

Ondřej Lepík, starosta
Jan Liberda, místostarosta
P. Mikuláš Maršálek, vzdělavatel
Bedřich Tajchman, jednatel
František Bílek, pokladník
František Tajchman, hospodář
Viktor Liberda, matrikář
Josef Lepík, knihovník
František Kupča, režisér
Emanuel Závodný, zástupce samaritánského odboru
Alois Halata, zábavně vzdělávací odbor
František Michalec, náčelník
Josef Lepík, místonáčelník
Františka Bačáková, náčelní
Aloisie Kupčová, místonáčelní

První ples v novém sále se vydařil. Osm muzikantů hrálo na dechové nástroje, dostavili se zástupci všech stran a korporací v obci, přišli i páni hostinští, pan starosta s paní, nechyběli ani místní obchodníci.

Na schůzi správní rady 4. března poprvé padla ve volných návrzích zmínka o zřízení rádia, což vzbudilo v některých bratřích veliký zájem. Dohodli se, že ho koupí od Josefa Petra z Frýdlantu. Manipulovat s ním budou pouze František Michalec, Teofil Halata a Viktor Liberda. Akumulátor k rádiu nechali nabít rovněž ve Frýdlantě. Radiopřijímač se brzy porouchal. Pan Petr ho opravil a zároveň předělal na modernější

Kácení máje

Na slavnostní schůzi k výročí naší samostatnosti 28. října předali Orli hostinskému Rudolfu Halatovi diplom a pro zásluhy o Jednotu ho jmenovali čestným členem.

Rok 1927

Ondřej Lepík, starosta
Jan Liberda, místostarosta
P. Mikuláš Maršálek, vzdělavatel
Teofil Halata, jednatel
František Bílek, pokladník
František Tajchman, hospodář
Viktor Liberda, matrikář
František Kupča, předseda zábavného odboru
Petr Herot, Matylda Liberdová, Arnoštka Němcová,
Barča Onderková, Anežka Gurecká — členové výboru
Antonín Skotnica, náčelník
František Michalec, místonáčelník
Ludmila Tajchmanová, náčelní
Bedřiška Latioková, místonáčelní

František Michalec se stal okrskovým místonáčelníkem. Zároveň s Antonínem Skotnicou byli vybráni jako rozhodčí na župní závody v Moravské Ostravě.

Čtvrtého září začal František Tajchman cvičit pěvecký sbor Orla a už na Svatováclavské slavnosti vystoupil poprvé mužský pěvecký sbor jím vedený. V úvodu zazněla dobře provedená píseň „Já jsem Slovan duší tělem“. O měsíc později, při oslavě devíti let republiky, zazpíval už Pěvecký smíšený sbor Františka Tajchmana.

V listopadu se dožil šedesáti let vzdělavatel P. Mikuláš Maršálek a Orli to řádně oslavili. Nejdříve vytvořili „živý obraz“, což byl v té době častý prvek při různých slavnostech. V čem spočíval? Na jevišti ve stojanu byla upevněna zvětšená jubilan-tova fotografie ovinutá velikým věncem se stuhami. Každou jednotlivou stuhu držela vybraná dvojice žáků, žaček, dorosten-ců, dorostenek, mužů a žen, kteří stáli v pozoru. Na portále byl připevněn nápis Jubilantu k šedesátinám mnogaja ljeta.

Následovaly slavnostní proslovy, recitace, pěvecké vystoupení. Na Čihadle se tehdy sešlo mnoho lidí. Přišli mu blahopřát obecní starší v čele se starostou, představenstvo hasičského sboru i deputace z řad obecnstva.

Koncem roku byl založen střadatelský kroužek Jednoty Orla. Šetřilo se na připravovaný slet v roce 1929. Nejmenší možný vklad byl padesát haléřů.

Rok 1928

Ondřej Lepík, starosta
Petr Herot, místostarosta
P. Mikuláš Maršálek, vzdělavatel
Josef Lepík, jednatel
František Bílek, pokladník
Jan Liberda, hospodář
Teofil Halata, matrikář
Alois Němec, knihovník
František Kupča, předseda zábavního odboru
Emanuel Závodný, referent Červeného kříže
Viktor Liberda, Barbora Onderková, Barbora Michalcová,
členové výboru
Josef Lepík, Bohumír Lepík, cvičitelé žáků
František Michalec, náčelník, cvičitel dorostu
Vavřín Němec, místonáčelník, cvičitel mužů
Ludmila Tajchmanová, náčelní, cvičitelka dorostenek a žaček
Aloisie Kupčová, místonáčelní, cvičitelka žen
Anděla Bílková, cvičitelka dorostenek

1. září nastoupil do místní školy abiturient učitelského ústavu v Příboře, rodák z Kozlovic, učitel Alois Tiahán. Učil zde 5. a 6. třídu. V tomto roce se stal členem Skalického smíšeného spolku. Začal

se tam uplatňovat jako sbormistr. Navrhl Orelské Jednotě, aby společně s Osvětovým sborem pořádala koncerty. Pravděpodobně k tomu nedošlo, neboť působil v Metylovicích pouze jeden školní rok.

Velmi mne překvapil následující zápis: „Správní rada dne 12. 4. 1928 vzala na vědomí žádost Národní organizace fašistické v Metylovicích o zapůjčení jeviště z důvodu sehrání divadla.“ Dosud jsem nenarazila na informaci o existenci této strany v obci.

Na schůzi 28. března poslali členové žádost Ústřední radě Československého Orla, aby podala protest proti pronásledování křesťanů v Mexiku. Letos poprvé diskutovali členové, kteří jeli na župní slet do Ostravy, zda tam pojedou vlakem z Pržna nebo autem. Tím autem mysleli autobus. Porovnali ceny majitele au-tolinky v Palkovicích a pana Jíráska, majitele autolinky v Místku s cenami vlaku.

Po důkladné debatě se rozhodli pro autobus. Pan Klepáč z Ostravy odvezl dvacet osob ráno do Ostravy za 160 korun. Dosud se tam se jezdilo vlakem, na nádraží se chodilo pěšky nebo povozem. I cizí řečníci, kteří přicházeli na členské schůze, přijeli vlakem do Frýdlantu, tam na ně čekal bratr z Jednoty, který je dovedl na Čihadlo. Po schůzi je opět doprovodil k vlaku.

Rok 1929

Ondřej Lepík, starosta
Petr Herot, místostarosta
P. Mikuláš Maršálek, vzdělavatel
Josef Lepík, jednatel
František Bílek, pokladník
Teofil Halata, matrikář
Alois Němec, knihovník
Viktor Liberda, hospodář
František Kupča, předseda zábavného odboru
Bedřich Tajchman, revizor účtů
Barbora Onderková, Barbora Michalcová, členové výboru
František Michalec, náčelník
František Tajchman, místonáčelník
Františka Pajdová, náčelní
Anděla Tajchmanová, místonáčelní

Na výborové schůzce v březnu 1929 padl poprvé návrh, aby se členové Jednoty nechali společně vyfotografovat, „jež však nevolí některých členů padl“.

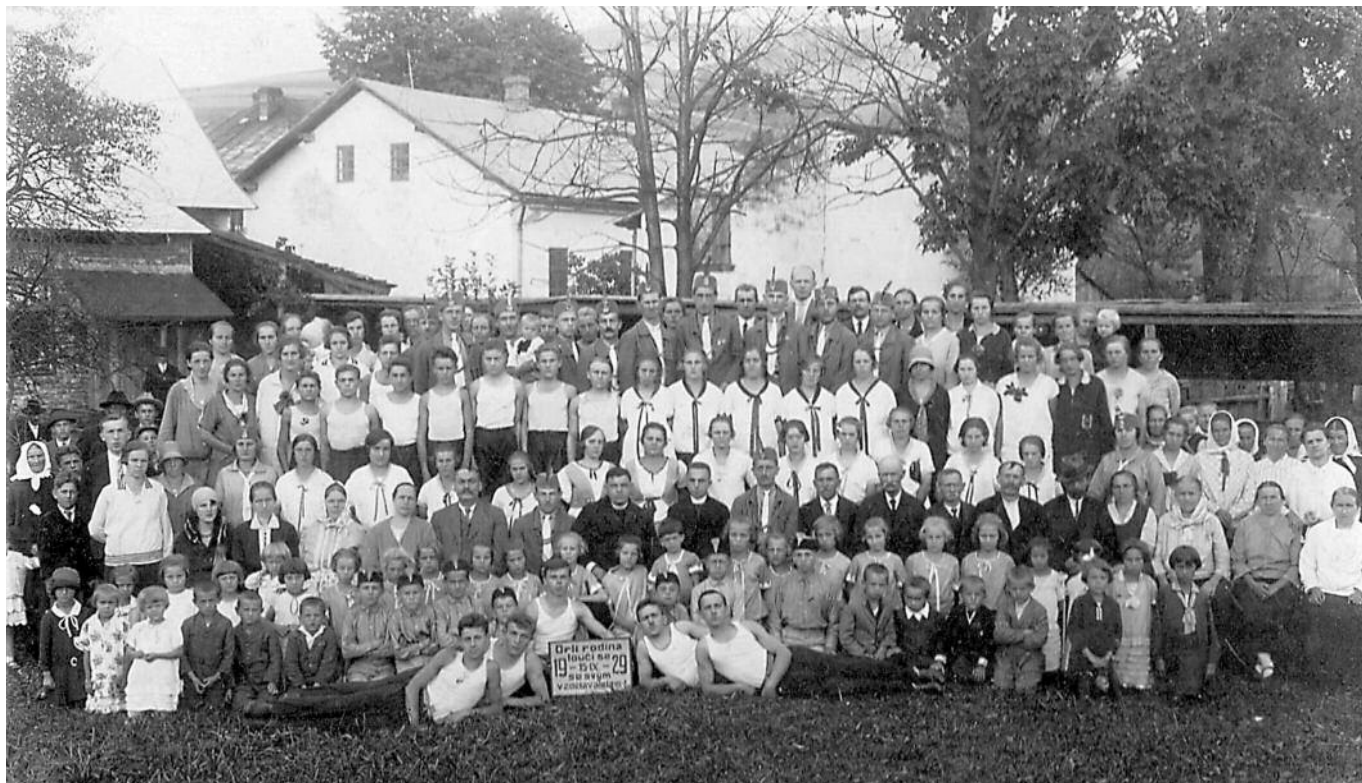
Od 29. června do 8. července se konaly v Praze Svatováclavské dny. Na stadionu vystoupilo více než dvacet tisíc cvičenců všech kategorií. Z Metylovic odjeli do Prahy čtyři žáci, tři dorostenky, jeden dorostenec a dvacet dva dospělých. Ti po návratu vzpomínali jak „orelské šiky zaplavily pražské ulice blankytnou modří orelských košil, tisíce mladých nadšeně defilovalo kolem Hradu a mávali šátky a několik desítek tisíc lidí lemovalo ulice od náměstí Krále Jiřího až na Strahov, kde v bývalých strahovských lomech zbudován byl stadion“.

Na podzim odcházel z farnosti P. Maršálek a znovu přišla na přetřes otázka fotografování. Tentokrát příznivci společné fotografie uspěli. Nejdříve se rozhodovali mezi třemi fotografy, až se nakonec dohodli na panu Kraslovi z Místku. Bratr Kupča apeloval na členy, aby se dostavili pokud možno všichni v krojích nebo cvičících úborech.

První společná fotografie Jednoty je z 15. září. Začalo se ve tři hodiny odpoledne a než se všichni seřadili, usadili a patřičně naladili, bylo téměř pět hodin. Následovalo slavnostní rozloučení se vzdělavatelem ve zcela zaplněném sále.

O fotografie byl veliký zájem. Občané si objednali 43 kusů ve velkém formátu a mnohem větší počet menších fotografií. Je neuvěřitelné, že ještě dnes, po tolika letech dokázal pan Karel Kupča rozpoznat na této fotografii řadu účastníků.

Na tento rok připadlo 1000leté výročí smrti svatého Václava. Orli uspořádali slavnostní schůzi s průvodem. Na slavnost poz-vali pouze korporaci hasičského sboru a republikánskou stranu. Za slavnostního vyzvánění se u Čihadla seřadila dechová kapela, žactvo s lampiony, bratři a sestry v krojích i ostatní občané. Ke krojovaným Orlům se přidalo devět hasičů v uniformách.

Starosta vytýkal členstvu, že v Jednotě není poslední dobou takový rozmach jako na počátku. Mezi některými členy vzrůstala nevšímavost a pohodlnost. Pravdivost jeho slov potvrdila Valná hromada. Na schůzi nebyla podána zpráva vzdělavatele, který se odstěhoval. Za knihovníka, který byl na vojně, nezvolili

náhradníka a tudíž zpráva také chyběla. Náčelník se vyjádřil, že nebyl celý rok spolkově činný a proto není o čem podávat zprávu. Rovněž zpráva hospodáře chyběla, neboť ten se vymluvil, že ani nevěděl, že je hospodářem. Nečetla se také zpráva revizorů. Ti ani do schůze nepřišli.

Rok 1930

Ondřej Lepík, starosta
 Teofil Halata, místostarosta
 Josef Lepík, jednatel
 František Bílek, pokladník
 Viktor Liberda, hospodář
 Božena Kubalová, matrikářka
 František Kupča, předseda zábavného odboru,
 vypomáhat bude Mojmír Němec
 František Tajchman, hudební referent
 Anežka Michalcová, knihovník
 Ludmila Halatová, Matylda Liberdová, revizorky účtů
 Pavel Šigut, kolportér
 Jaroslav Čupa, náčelník
 František Michalec, místonáčelník
 Viktor Liberda, cvičitel žáků
 Františka Pajdová, náčelní
 Anděla Tajchmanová, místonáčelní
 Anděla Lepíková, cvičitelka

V březnu oslavila Jednota spolu s ostatními korporacemi osmdesátiny prezidenta T.G. Masaryka. Dne 7. 3. ve dvě hodiny odpoledne se konala slavnostní schůze obecního zastupitelstva, pak byly poděleny zdejší chudé děti. Peníze se získaly sbírkou po vesnici a také přispěly jednotlivé korporace. V podvečer prošel obcí lampionový průvod, členové všech spolků šli v občanském oděvu. Před obecním úřadem byl na závěr pronesen slavnostní projev a zdejší hudebníci zahráli státní hymny.

Všechny překvapila smrt bratra Albína Němce, která byla zřejmě náhlá a nečekaná. 3. dubna si podle záznamu objednal na schůzi správní rady časopis Tři generace, o velikonočních ještě hrál v představení Zahradu sudiček a v témže měsíci ho odnesli bratři z domova na hřbitov.

Při tradiční vánoční nadílce pro orelské žactvo překvapili obdarování nápaditým programem, který s nimi nacvičila Anděla Tajchmanová. Měl jedenáct výstupů a recitací. Sklidil zasloužený potlesk a ocenění.

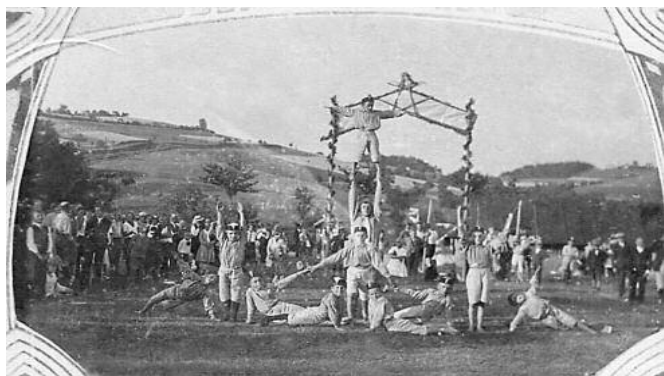
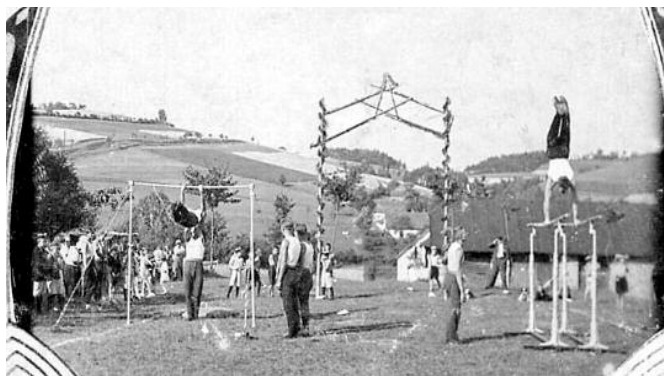
Rok 1931

Ondřej Lepík, starosta
 Teofil Halata, místostarosta
 P. Robert Jašek, vzdělavatel
 Josef Lepík, jednatel
 František Bílek, pokladník
 Viktor Liberda, hospodář
 Božena Kubalová, matrikář
 Anežka Michalcová, knihovník
 František Kupča, předseda zábavného odboru
 Matylda Liberdová, František Michalec, revizoři účtů
 Václav Gurecký, náčelník
 Alois Němec, místonáčelník
 Františka Pajdová, náčelní
 Marta Gurecká, místonáčelní

Z důvodu hospodářské krize upustilo členstvo od pořádání plesu. Aby členové, hlavně ti mladí nepřišli zkrátka, přišel do sálu Pepa Bílek s harmonikou a dvojice se vytančily jako na bále.

Letos se hráli Orli divadlo podle románu Vlasty Javořícké „Za kouskem štěstí.“ Tehdy nikoho z herců nenapadlo, že o více než čtyřicet let později navštíví paní spisovatelku ve Studené plný autobus metylovských občanů.

Na veřejném cvičení v červenci na Klimkovicích se hrálo naše družstvo přátelský zápas s bratry z Frýdku a naši vyhráli k veliké radosti celé Jednoty. Družstvo vedl Ondřej Magdoň, dále hráli Pavel Šigut, Arnošt Bílek, Ambrož Bílek, Vavřín Lepík, Metoděj Závodný, Jan Svoboda, Josef Židek, Josef Michalec, Ondřej Němec, Jan Skotnica, František Závodný, Jan Bílek. Mimoto sehrál oddíl v tomto roce ještě čtyři zápasy s odděly v okolních Jednotách a vedl si dobře, o čemž svědčí tři vítězství.

Jednota se vždy slavnostním způsobem na členské schůzi rozloučila s odvedenci, kteří odcházeli na vojnu. V předchozích letech to byli například Josef Lepík, František Tajchman, František Michalec, Josef Skotnica, Klement Němec a řada dalších. Letos se jim to trochu zvrátilo. Na vojnu odcházela Mojmir Němec. Schůze se nebývale protáhla a dříve než došlo k slavnostnímu rozloučení, musel odvedenec odejít, protože v obecním hostinci začínala odvedenecká zábava a Mojmir byl jejím organizátorem.

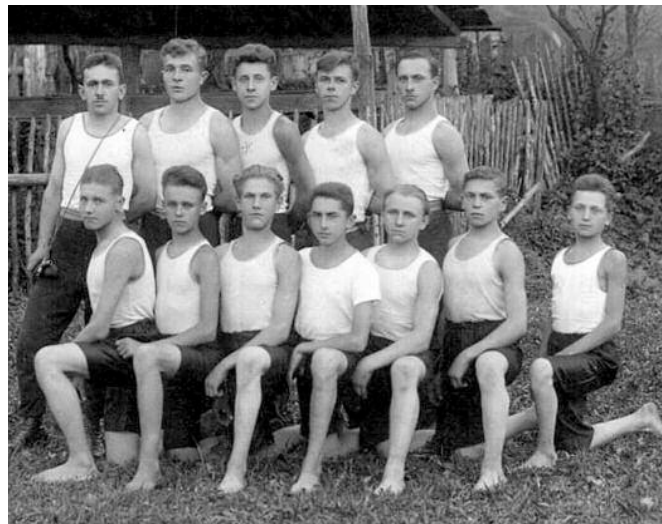
V tomto roce napsal s uspokojením jednatel Josef Lepík do jednatelské knihy: „s potěšením konstatuji horlivost mladých pracovníků, jež se v tomto roce s chutí věnovali orelské práci a tak doplnili prořídou řadu zakládajících členů, jež starostí o své rodiny vzdalují se spolkové činnosti.“

Rok 1932

Ondřej Lepík, starosta
 Teofil Halata, místostarosta
 P. Robert Jašek, vzdělavatel
 Josef Lepík, jednatel
 František Bílek, pokladník
 František Kupča, hospodář
 Anděla Lepíková, knihovník
 Božena Kubalová, matrikář a cvičitelka žaček
 Matylda Liberdová, revizor účtů
 Alois Němec, režisér a kolportér orelského tisku, náčelník, cvičitel žáků
 Ondřej Magdoň, místonáčelník, cvičitel dorostu, kapitán volejbalového družstva
 Františka Pajdová, náčelní
 Marta Gurecká, místonáčelní, cvičitelka dorostu

Ludvík Mužný vzpomíná /přepis z magnet. záznamu/

„Třeba takový Lojza Němec, jak ten to uměl s klukama. Žil u stryka Valenty Šiguta a robil tam v bičach. Dluho před tím, než začalo cvičení se už kluci slizali u Šiguta na placu a čekali na něho. Bylo při tym plno kravalu. Až se stryk Valenta dohněvali a vyletěli ven s padesátku. Kluci se rozprskli na všechny strany, ale za chvíli se zase začali pomalučky slizat a čekat na něho.“

Stojí zleva: František Michalec, Alois Němec
 Klečí zleva: 3. Arnošt Bílek, 5. Mojmir Němec

Když na valné hromadě padl návrh založit v Orle lyžařský odbor, ihned se přihlásili první zájemci. Byli to Rostislav Juřica, Ondřej Magdoň, Arnošt Bílek, Josef Židek, Vavřín Lepík, Václav Šigut, František Závodný a Jan Skotnica.

V květnu si domluvili členskou schůzi v přírodě. Protože mnoho členů trpělo nedochvilností, vyřešil to náčelník nápaditě. Určil hodinu srazu u Čihadla, ale neprozradil místo, které vybral. A tak museli přijít všichni včas. Pak společně, v dvojstupu, v čele s náčelníkem, pochodovali na pozemek Karla Lepíka. Po oficiální části se pobavili u harmoniky.

V zimě zavedli vzdělávací besídky, které byly každých čtrnáct dnů. Bratři si dobrovolně zvolili nějaké téma, o kterém pak přednášeli ostatním. Hovořilo se o historii, náboženství, politice, vojenství, zdravotnictví. Osvěžením byly humorně laděné projevy. Třeba když se Ambrož Bílek v žertovném projevu oťel o každého člena výboru nebo Ondřej Magdoň zábavnou formou přednesl „Náhled na kouření ze strany nekuřáků“.

Rok 1933

Ondřej Lepík, starosta
 Teofil Halata, místostarosta
 P. Robert Jašek, vzdělavatel
 Josef Lepík, jednatel
 František Kupča, hospodář
 František Bílek, pokladník
 Josef Michalec, Božena Němcová, knihovnice
 Alois Němec, režisér
 Vlastimil Halata, František Mužný, revizoři účtů
 Ambrož Bílek, kapitán odboru volejbalu
 Arnošt Bílek, náčelník
 Vavřín Lepík, místonáčelník
 Němec Alois a Vavřín Lepík, cvičitelé žáků
 Jan Skotnica, cvičitel dorostu
 Františka Pajdová, náčelní, cvičitelka žaček
 Marta Gurecká, místonáčelní

Do lyžařského kursu byli vysláni Václav Šigut, Ondřej Magdoň, Vavřín Lepík. Pokračovaly vzdělávací večírky. Největší ohlas vzbudila přednáška Ondřeje Němce, když rozmlouval o tehdejší módě. Rozpředla se prý veliká, chvílemi až bouřlivá debata. Další vzdělávací večírek byl přelomový. Nejenom počtem posluchačů, který byl vyšší než obvykle. Jako přednášející vystoupila poprvé žena a byla jedinou ženou, která na těchto vzdělávacích besídkách hovořila. Jmenovala se Anděla Lepíková. Před nějakou dobou přestoupila z dorostu k členkám a byla všude, kde bylo třeba něco udělat. Rozepisovala divadelní úlohy. Pro nácvik divadla se totiž kupovala jen jedna knížka a role pro účinkující bylo třeba ručně rozepsat. Cvičila žačky, dělala plakáty, při veřejném cvičení pomáhala v bufetu, hrála divadlo. Pro přednášku si zvolila téma Tři doby země české. Nejprve přednesla báseň a na jejím základě vysvětlila úryvky z dějin. Jednatel Josef Lepík tehdy zapsal: „Sklidila veliký potlesk posluchačů, který svědčil, že se svého úkolu zhostila ku všeobecné spokojenosti. Svou připraveností překvapila i starostu.“ Slovo si vzala i na besídce o čtrnáct dní později a hovořila o usazování kmenů českých a o kolonizaci Němců v Čechách a na Moravě. Poukázala na jazykové rozdíly a dialekty v češtině a posluchači prý naslouchali velice pozorně. Na závěr přednesla veselé povídky v různých nářečích.

7. června projednával výbor přípis o dvanácti bodech ohledně cvičení žactva a dorostu, který předal správní radě hostinský Škařupa. Byla to pro mne novinka, že mezi majitelem hostince Rudolfem Halatou a hostinským Adolfem Rymlem působil na Čihadle ještě někdo jiný.

Anežka Prašivková vzpomíná:

„Bylo mi asi deset roků, když si ten Škařupa najal hostinec Čihadlo. Žil tam s manželkou a dvěma dětmi. Asi ho to cvičení rušilo. Jeho chlapec chodil se mnou do školy. Nebyl tam dlouho, myslím, že dva nebo tři roky. Při jízdě na motorce se srazil s autem, naloženým dřevem. Při srážce zahynul. Po jeho smrti se manželka s dětmi odstěhovala. Později jsme se dověděli, že ten jeho chlapec byl za války popraven.“

Taky si vzpomínám, jak jsem na těch Klimkovicích tancovala Besedu. Tvořili jsme dvě kola. Jedno vedla Anděla Lepíková, druhé Ambrož Bílek. Já jsem tehdy tančila s Metodem Onderkou a byli jsme vybráni jako nejlepší taneční dvojice. Odměnou byl dort. Živě si pamatuji stromky kolem cvičiště a břízky, pořád vidím ty nabitě lávky i strýčkovu bečku piva. Když jsem vyšla ze školy, byla na Čihadle Mikulášská besídka. Mikuláše dělal Ruda Šigut. To bylo ještě jeviště z boku. A ten Ruda si připravil na každého takovou žertovnou básničku. I na mne a já jsem byla tehdy kvůli tomu moc našťavaná.“

Letos se poprvé pekl bufet na veřejné cvičení u Klementa Mertý. Materiál poskytli obchodníci paní Čupová, pan Židek a pan Mužný.

Už v tomto roce se začalo v Orle hovořit o brannosti. Napsali seznam členů, kteří na výzvu buď vojenskou nebo civilní nastoupí, aby hájili pokoj občanů a celistvost československého státu.

Družstvo volejbalu sehrálo v tomto roce dvacet zápasů, z toho dvanáct vítězných.

Rok 1934

Ondřej Lepík, starosta
 František Mužný, místostarosta
 P. Robert Jašek, vzdělavatel
 Ondřej Magdoň, jednatel
 František Bílek, pokladník
 František Kupča, hospodář
 Anděla Lepíková, knihovnice
 Josef Michalec, matrikář
 Alois Němec, Ambrož Bílek, revizoři účtů
 Josef Lepík, režisér
 Václav a Vojtěch Šigutovi, kolportéři
 Arnošt Bílek, náčelník
 Mojmír Němec, místonáčelník
 Františka Pajdová, náčelní
 Monika Magdoňová, místonáčelní

Ondřej Magdoň přišel s návrhem, aby se v Jednotě sehrál šachový turnaj a ihned se přihlásili zájemci — Josef Lepík, Ambrož Bílek, Alois Lepík, Arnošt Bílek, Josef Michalec, Mojmír Němec, Václav Šigut, Vojtěch Šigut, Vavřín Lepík, Jan Skotnica.

Vedoucím brannosti v Jednotě byl Mojmír Němec a tudíž právě on byl poslán jako delegát na župní kurs brannosti. Na podzim téhož roku byl Den orelské brannosti ve Frýdku. Sraz branných oddílů byl na silnici za Mariánským kostelem. Po mši pochodovali na náměstí, kde si vyslechli přednášku zástupce brannosti poslance Vaculíka, načež složili slib. Po státních hymnách a svatováclavském chorálu byla vztyčena státní vlajka a následovalo defilé. Dne brannosti se zúčastnilo asi čtyři sta bratří a sester z různých Jednot, mezi nimi byli i naši.

Branný oddíl Orla v Metylovicích

Kolem Čupku se běžely okrskové lyžařské závody, které byly přípravou na Orelské lyžařské závody na Radhošti.

Volejbalové družstvo sehrálo dvacet devět zápasů, dvacet vítězných a devětkrát prohrálo. Družstvo mužů bylo na prvním místě v okrsku a na pátém v župě. Vyhrálo krystalový pohár v Hustopečích a vlajku ve Fryčovicích. Družstvo dorostu se dokonce umístilo na druhém místě v župě.

Trénink volejbalového oddílu

Rok 1935

Ondřej Lepík, starosta
František Mužný, místostarosta
P. Robert Jašek, vzdělavatel
Ondřej Magdoň, jednatel
František Bílek, pokladník
František Kupča, hospodář
Josef Michalec, matrikář
Ludvík Mužný, knihovník
Václav Gurecký, velitel brannosti
Arnošt Bílek, Ambrož Bílek, revizoři účtů
Jan Skotnica, náčelník, cvičitel mužů
Ambrož Bílek, místonáčelník, cvičitel žáků
Vavřín Lepík, cvičitel dorostu
Františka Pajdová, náčelní, cvičitelka žen
Monika Magdoňová, místonáčelní, cvičitelka dorostenek
Anděla Lepíková, cvičitelka žaček

Ludvík Mužný vzpomíná / přepis z magnet. záznamu/

„Velikou proměnou v mém životě byl vstup do místní organizace Orla. Velmi dlouho jsem odolával. Ne, že bych neměl zájem o spolkový život v dědině. U všeho, co se pořádalo jsem musel být. Spíše to byl ostych někde se angažovat a taky možná i časté maminkino rčení — „Pána Bůh stvořil volky a čert spolky“. Ale Orlům jsem fandil, vždyť mezi nimi byli moji kamarádi. Sokol byl sice propagován ve škole učiteli, ale k tomu jsem měl odstup. Zdálo se mi, že tam jsou páni a mě vždycky jejich nadřazenost popuzovala. Ale v Orle jsme si byli rovni. Bylo to tam přirozenější. Všechno dělali obyčejní lidé a ne učitelé. V orelské matrice je napsáno, že jsem byl přijat 31. 1. 1935.

Musím říci, že jsem tam nešel snad pro tělesné cvičení, na to jsem byl málo schopný. Mě bavila kultura a té bylo v Orle dost a dost. Začal jsem hrát divadlo, zvolil mne knihovníkem, dával jsem do pořádku rozbité knížky, kupoval brožované a vázal jsem je.

Peněz nebylo a tak jsme si některé doplňky k divadlu dělali sami, aby to bylo co nejlevnější. Já dělal konstrukci, Lojza Němec napínal na rámy papír a maloval. Na uhlí nebylo a tak jsme si ani nezatopili. Z nosu nám kapalo, ale dělali jsme to rádi. Když se divadlo podařilo, tak se jelo s chutí dále. Když ne, tak se úlohy vrace-ly režisérovi pod nohy a dělaly se obstrukce. Po čase, když to uražená pycha dovolila, hrálo se milostivě dále.“

Orelské lyžařské závody na Radhošti probíhaly 9. a 10. února. Přihlásili se na Jan Skotnica na 18 kilometrů, Vavřín Lepík na 10 kilometrů a Jan Němec na 6 kilometrů.

Protože pan Rudolf Halata rozebral starou chalupu /možná to byla dřevěnka tětvy Zavodochky, která stála mezi Čihadlem a panem Seibertem/, rozhodl se volejbalový oddíl, že si na tom místě zřídí hřiště. 23. června uspořádali dorostenci volejbalový turnaj spojený s lehkootletickými přebory družstev. Po domluvě s Rudolfem Halatou si členové začali budovat na Klimkovicích doskočiště, aby se mohla trénovat lehká atletika. Čtyři bratři se zúčastnili župních lehkootletických závodů ve Vítkovicích.

1. srpna je v Jednací knize záznam o úrazu žačky Milady Vašendové. Po sedmdesáti šesti letech paní Milada Faldynová vzpomíná:

„Když jsem chodila do Orla, tak jsem cvičila na bradlech. Jednou jsem se jich držela a tu některá žačka skočila. Bradla byly nějak povolené a protože jsem tam měla prst, tak jsem si ho poranila. Doma jsem nic neřekla, ale nakonec si toho maminka všimla. K doktoru Beránkovi šel se mnou Ambrož Bílek. Bylo to škaredé zranění, nejdříve to vypadalo, že mi ten prst uřeže. Doktor ještě několikrát za mnou přišel domů. Ale nakonec to dobře dopadlo.

Pamatuji si, že jsme chodili cvičit na výlety na Klimkovice. Taky jsem tancovala Besedu. Jako žačku mě cvičila Anděla Lepíková. Kdysi jsem měla fotku bratra Jendy, jak tancoval v Orle v kroji s Helenkou Nytrovou.“

Rok 1936

Ondřej Lepík, starosta
František Mužný, místostarosta
P. Robert Jašek, vzdělavatel
Rudolf Šigut, jednatel
František Bílek, pokladník
Vavřín Lepík, hospodář
Josef Michalec, matrikář
Ludvík Mužný, knihovník
Josef Lepík, František Kupča, Celestin Kuhejda, režiséři
Arnošt Bílek, Celestin Kuhejda, revizoři účtů
Ambrož Bílek, náčelník
Josef Michalec, místonáčelník
Anežka Michalcová, náčelnice
Anděla Lepíková, místonáčelnice

V únoru se přihlásilo na župní lyžařský kurs pět dorostenců. Protože účastí na kursu reprezentovali naši Jednotu, členstvo o jejich účasti hlasovalo a jednoho z nich pro neslušné chování vyloučilo.

Letos se pekl bufet na veřejné cvičení u bratra Václava Gureckého. 18. září složil náčelnickou funkci Ambrož Bílek. Odcházel na vo-
jnu.

Počet knih v orelské knihovně stoupl na 372 svazků. Knihy si nepůjčovali jen členové, ale přístup měla i široká veřejnost

Podle záznamu v Jednací knize se v tomto roce bratři mezi sebou dosti hašteřili. Zatím co některým šlo o dobro věci a jejich kritika byla konstruktivní, někteří byli v podstatě štouralové, kteří viděli chyby hlavně u druhých. Ale nehádali se jen dospělí.

Marie Dudová vzpomíná:

„Chodila jsem do Sokola a dostali jsme sváteční kroje — červené sukýnky a režné halenky, zdobené červenými pruhy po stranách. To byla paráda! Seděla jsem ve škole s Jindřiškou Hala-tovou. Ta zase horlila pro Orla. Jednou o přestávce jsme se hádaly, která z nás má hezčí stejnokroj. Žačky v Orlu měly chrpově modré sukénky, bílé halenky modře obháčkované. Nevím, co to zase do mě vjelo. Popraly jsme se jaksepatří, tahaly se za vlasy.

*Ostatní spolužáci fandili. Někteří mně, jiní Jindřišce. Neslyšely jsme ani zvonění. Při vstupu do třídy nemohla paní učitelka uvěřit svým očím. Častovaly jsme nepěknými slovy, naše oči byly plné zloby a nenávisti. To jsem poprvé uslyšela její zvýšený hlas. Domluva trvala skoro celou hodinu. Dodnes si pamatuji, jak říkala: „Vždyť v obilí kvetou rudé máky i modré chrpy a jak jsou ty květy pěkné.“ Když jsem to doma vyprávěla, připadala jsem si ukrivděná, že jsme si musely před paní učitelkou podat s Jindřiškou ruce a že nás nechtěla rozsadit. Ale to jsem si dala. Musela jsem s maminkou a Jenkou na veřejné cvičení Orla za Čihadlem. To musím ale uznat, že tak dobré tvarohové koláče, jaké tam prodá-
vali, na sokolském cvičení nebyly.“*

Rok 1937

Ondřej Lepík, starosta
František Kupča, místostarosta
P. Václav Ingr, vzdělavatel
Ludvík Mužný, jednatel
Vojtěch Šigut, pokladník
Anděla Lepíková, hospodář
Josef Lepík, režisér
Rudolf Šigut, knihovník
František Bílek, matrikář
Karel Uhlář, kolportér
Arnošt Bílek, náčelník
Josef Michalec, místonáčelník
Anežka Michalcová, náčelnice
Anděla Lepíková, místonáčelnice

Hned na první vzdělávací besídce v tomto roce si kromě řečníka vzal slovo Vavřín Lepík a požádal starostu, aby směl zavěsit jeho fotografii ve spolkové místnosti jako malou ukázkou vděčnosti a uznání členstva za veškerou práci, kterou starosta během let pro Jednotu vykonával. Mimo přednášek však stále častěji na těchto schůzkách debatovali o štvání německého tisku a rozhlasu proti naší republice.

František Bílek oznámil, že se vzdává funkce matrikáře ve prospěch mladších bratrů a nadále zůstane jen přispívajícím členem. Patřil mezi mladíky, kteří v roce 1912 iniciovali založení tělocvičného odboru Orla a ve výboru neúnavně pracoval od roku 1914.

Jeden bratr, zřejmě právem, kritizoval nepořádek ve spolkové místnosti. Navrhl, aby se zavedly služby, které by udržovaly v prostorách čistotu. Byly tedy ustanoveny služby, které za pořádek odpovídaly. Ovšem, když došla řada na navrhovatele, nebyly místnosti uklizeny nejen před schůzkou výboru, ale ani před členskou schůzí.

Letos poprvé se bufet na veřejné cvičení pekl u místního pekaře. Cvičení bylo okrskové, ale kvůli dešti se muselo přesunout na Čihadlo, takže nemohli plně předvést cvičení brannosti, které si připravili.

14. září zemřel T.G. Masaryk. Jednota se sešla 21. září na Čihadle v hojném počtu a pietním programem uctila jeho památku.

O čtrnáct dní později uvítali mezi sebou desátníka Ambrože Bílka. V následující debatě podtrhl, jak mu zkušenost z Orla pomohla na vojně. Zvláštní důraz položil na ukázněnost a vyzval členstvo k propagaci brannosti. Slovo si vzal i starosta. Uvedl, že i když Orli nemají mezi sebou inteligenci, dokážou vždy ze svého středu vybrat schopné lidi. Důležité je, aby byli snaživí a řádně plnili své povinnosti.

Pro zajímavost uvádím, že v tomto roce kolportér roznášel 70 výtisků Neděle, 40 výtisků Katolické ženy, 10 kusů Dětské neděle, 16 kusů nedělních Lidových listů, 6 výtisků denních Lidových listů, 6 výtisků týdeníku Venkov a šest výtisků Tři generace.

Rok 1938

Ondřej Lepík, starosta

František Kupča, místostarosta

Ludvík Mužný, jednatel

Vojtěch Šigut, pokladní

Anděla Lepíková, hospodář

Anežka Michalcová, Monika Magdoňová, knihovnice

Karel Uhlář, matrikář

Josef Lepík, Felix Šigut, Bohuš Merta, režiséři

František Mužný, Arnošt Bílek, revizoři účtů

Vavřín Lepík, náčelník

Anežka Michalcová, náčelní

Anděla Lepíková, místonáčelní

Marie Michalcová, vedoucí dorostenek

Zdenka Bílková, vedoucí žaček

Zdenka Volná vzpomíná:

„Pamatuji si, jak jsme jezdili po okolí na žebříničích. A jak nás cvičila Zdenka Bílková z konzumu. Tu jsme měly rády, ona byla dobrá. Chodila do fabriky, a když přišla z roboty tak ještě musela vyprat na bratry, protože měla hodně nemocnou maminku. Pro vodu chodila do Jalůvky a pak ji tahala po schodech nahoru. Měla čtyři bílé smaltované kyble a my jsme ji rády pomáhaly.“

Letos zařadili do svého divadelního repertoáru operetu Bludička a divadelní hru se zpěvy Krajánkova nevěsta, které napsal Vincenc Socha ze Lhotky.

Protože se pořádá zájezd Československého Orla do Lublaně, rozhodla se naše Jednota, že určitě aspoň jednoho člena do Jugoslávie pošle a přispěje mu na cestu. A kdo to byl?

Během zimy pořádala Osvětovou školu, která končila zkouškami. Přihlásilo se sice devadesát účastníků, ke zkouškám přišlo jen 46 odvázných. Písemné odpovědi odevzdalo 38 posluchačů. Nejvyšší počet 175 bodů získala Olga Mužná. Těsně za ní se 171 bodem skončila Anděla Lepíková. Třetí místo obsadil Vávra Lepík se 162 body. Protože mezi prvním a druhým místem byl nepatrný rozdíl, rozhodla se Jednota přispět na cestu oběma dvěma. Anděla Lepíková ze závažných důvodů odjet nemohla a tak jel místo ní Vavřín Lepík.

Orelský slet v Lublani

V květnu vláda vyhlásila volby v obcích. V místech se smíšeným obyvatelstvem začalo docházet k nepokojům. Kvůli zajištění klidu povolal ministr národní obrany jeden ročník zálohy. V těchto pro náš stát kritických chvílích bylo rozhodnuto povolat ke střežení železničních objektů státotvorné spolky, k nimž patřil i Orel. Důvěrník bratr František Michalec přinesl od pěšího pluku č. 15 ve Valašském Meziříčí rozkaz k nastoupení stráže. V sobotu 21. května v 7 hodin večer nastoupili na železniční most na Przně v této sestavě: velitel Ondřej Lepík, František Kupča, František Bílek, Arnošt Bílek, Rudolf Šigut, Josef Michalec, Ludvík Mužný. Druhý den ráno se k nim připojili ještě František Mužný a Karel Uhlář. Traťmistr Walder jim předal instrukce, tři revolvery a sedmdesát ostrých nábojů. Na hlídku chodili ve dvojicích a střídali se po dvou hodinách. Noclehárnu měli v čekárně. V neděli ráno přivezli vojáci z pluku čtyři pušky s ostrými bodáky a 250 nábojů. Celou dobu lilo jako z konve. Když se na ně přišel podívat důvěrník a zjistil, že jsou zcela promočení a také nevyspalí, ihned zařídil, aby hlídka dostala dva pláště. Jeden byl starý vojenský rakouský dlouhý kabát a druhý železničářský. Navíc se sešel s Františkem Mališem, majitelem pily na Przně, který poskytl dřevo na prýčny, které narychlo sbili bratři Michalec a Mužný. Mimoto zařídil, že dostali k dispozici uzamykatelnou místnost, v níž se mohli vyspat. V poledne vždy některá sestra z Metylovic přinesla oběd. V pondělí inspekci konající poručík doručil speciální směrnice, heslo, obvazy, píšťalky a lucernu. Po několika dnech byli ve službě vystřídáni železničáři.

28. červenec byl pro naši Jednotu velice významný. Ondřej Lepík byl zvolen starostou obce.

11. září došlo v historii Československého opevnění k ojedinělé události. Hlučínský hraničářský pluk obdržel jako první a zároveň poslední hraničářský pluk svou bojovou zástavu. Oslavy byly dvoudenní. Do Hlučína se sjelo plno vzácných hostů, byla vyrobena zvláštní poštovní razítka a slavnostní odznaky. Slavnosti se zúčastnilo i šest bratrů z naší Jednoty.

Na konec září si Jednota naplánovala branný den s bohatým programem. Běh na 100 metrů se zatížením, hod granátem, pochod na pět kilometrů se zatížením, protná s puškami, překážkové závody, střelba ze vzduchovky.

Dokázali sestavit tři družstva po dvanácti mužích. Měli jim velet František Michalec, Arnošt Bílek a Mojmir Němec. Následkem Mnichova byl branný den zrušen.

Rok 1939

Ondřej Lepík, starosta
František Kupča, místostarosta
P. Václav Ingr, vzdělavatel
Rudolf Šigut, jednatel
Vojtěch Šigut, pokladník
František Vašenda, hospodář
Bohdan Pitucha, matrikář
Anežka Michalcová, Marie Němcová, Aloisie Šigutová, knihovnice
Jan Skotnica, náčelník
Ludvík Mužný, místonáčelník
Anežka Michalcová, náčelní
Ludmila Gurecká, místonáčelní

Nálada na první schůzi byla stísněná a to ještě netušili, že hned druhý den bude ohrožena existence Orla. Ludvík Mužný dostal 7. ledna expresní dopis. Stálo v něm, že je třeba ihned odeslat telegramy na níže uvedené adresy a požadovat v nich zachování Orla. Okamžitě běžel za Ondřejem Lepíkem. Ten si dopis přečetl, zavolal bratra Josefa a jeho manželku Andělu a všichni dohromady začali psát telegramy prezidentu republiky Emilu Háchovi, předsedovi vlády Rudolfu Beranovi, ministru (jméno jsem nepřečetla), kardinálu Kašparovi a arcibiskupu Prečanovi.

Když byly dopsány, uháněl jednatel pro peníze k pokladníkovi. Bohužel, ve spolkové pokladně nebyl ani haléř. Běžel na faru ke vzdělavateli, ale ten byl nemocný a spal. Vrátil se tedy domů a doufal, že dá dohromady peníze aspoň na tři telegramy. Když přepočítával svou hotovost, objevil se ve dveřích František Vašenda, ochotně mu půjčil pět korun a zbytek si šli vypůjčit k sestře Anežce Michalcové. Bez řeči je založila pětikorunou. Už zvesela uháněli na poštu. Pana poštmistra překvapilo, že najednou posílají pět telegramů. Když přepočítal peníze, měli jen 48 korun a 10 haléřů, což nestačilo. Naštěstí byl právě na poště bratr Antonín Liberda, který jim ochotně chybějících šest korun půjčil. A telegramy se mohly rozletět na místo určení. 10. ledna se potom dočetli v orelském tisku, že jako první z okrsku a třetí z župy odeslala telegramy Tělocvičná jednota Orel v Metylovicích.

15. březen dokončil katastrofu, která začala v září předešlého roku. Nemohlo se uskutečnit plánované veřejné cvičení s průvodem a tak se rozhodli, že místo toho bude „Zahradní slavnost“ zhruba se stejným programem, pochopitelně bez průvodu. Měla se konat 27. srpna, ale ještě 22. neměli povolení. Nakonec den před slavností přišlo do obce vojsko a ubytovalo se ve spolkových místnostech. Slavnost se nekonala.

Rok 1940

Ondřej Lepík, starosta
František Kupča, místostarosta
Ludvík Mužný, jednatel a matrikář
Celin Kuhejda, pokladník
Marie Mužná, hospodář
Zdenka Kubalová, knihovnice
Jan Skotnica, náčelník
Bohdan Pitucha, místonáčelník
Anežka Michalcová, náčelní
Milka Gurecká, místonáčelní a cvičitelka žaček
Olga Mužná, cvičitelka dorostenek

Na návrh Celina Kuhejdy byl zřízen odbor stolního tenisu, do kterého se ihned přihlásili tři členové a tři členky.

1. května promluvil na jejich členské schůzi, jako již několikrát předtím, učitel Vincenc Socha ze Lhotky. Vyzval členy k důslednému plnění povinností a zdůraznil, že vzdání se něčeho dobrého kvůli překážkám jest největší zbabělost. Ty jsou tu od toho, aby se překonaly, přelomily nebo obešly.

Jednota se připojila k výstavě, kterou pořádala místní skupina Národního souručenství a Osvětová komise. Vystavovaly se obrazy učitele Müllera, pana profesora Luňáčka, české knihy i fotografie místních amatérů. Bratr Karel Uhlář obdržel od odborné komise 3. cenu za fotografii.

Karel Uhlář získal za tuto fotografii 3. cenu

V tomto roce pozvali bratři Karel Uhlář a Bohdan Pitucha do Metylovic Divadelní studio z Brna. A tak si na Čihadle zahrála známá filmová hvězda té doby Věra Ferbasová spolu s jinými dobrými herci studia. Vystupovali tady dvakrát a jejich představení vzbudila v obci senzaci.

Díky úsilí Jana Skotnice a Arnošta Bílka se u členstva těšila veliké oblibě lehká atletika. Byly zakoupeny oštěpy, disk a tyč na skok vysoký. První lehkootletické závody o putovní cenu Jednoty se konaly 29. září. První místo obsadil Arnošt Bílek, druhé Jan Skotnica a třetí Čestmír Halata.

Čestmír Halata

Jan Skotnica

1. prosince bylo sehráno divadlo na novém jevišti. Jak bylo dříve zmíněno, původní jeviště nemělo dobrou akustiku. Vyžádali si souhlas hostinského a ve své režii a svými silami vybudovali jeviště nové, v průčelí sálu. Dělalí na tom po večerech, práce se často protáhla až do časných ranních hodin. Těšili se, co všechno na jevišti předvedou.

Za pokladníka obce byl zvolen místostarosta Orla, bratr Karel Kupča

Rok 1941

Ondřej Lepík, starosta
Karel Kupča, místostarosta
P. Václav Ingr, vzdělávatel
Ludvík Mužný, jednatel
Celin Kuhejda, pokladník
Antonín Liberda, hospodář
Jaroslav Šigut, knihovník
Olga Mužná, matrikář
Václav Gurecký, Mojmír Němec, revizoři účtů
Bohdan Pitucha, náčelník
František Vašenda, místonáčelník
Bohumila Vacová, náčelní
Marie Mužná, místonáčelní

V době okupace se všichni utkali k české knize, k české písni i k národnímu kroji. V únoru začal pan Tajchman cvičit zpěv a opět se začalo s nácíkem národních tanců. Na chvíli v národopisné skupině vzpomíná bývalý člen

Václav Pečinka:

„Jako dorost jsme nacvičovali Valašskou svatbu. Pan Tajchman nám k tomu hrál na harmoniku. Vystupovali jsme s ní ve Frýdlantě, na Hukvaldech, v Místku. My kluci jsme jezdili na vystoupení na koních, děvčata na ozdobeném žebříňáku.“

Národopisná skupina TJ Orel v Metylovicích

Rok 1945

Když skončila válka, byl v obci ustaven Národní tělovýchovný výbor, který převzal nářadí v tělocvičně. Skupina České mládeže pozvala všechny tělovýchovné spolky činné před válkou a jednala s nimi o ustavení Jednotné tělovýchovné organizace. Orel na jednání zastupovali Jan Lepík, Ludvík Mužný a František Vašenda. Neměli žádné instrukce, neboť ústředí Orla bylo při náletu vybombardováno, a proto se rozhodli, že budou zatím s Národním tělovýchovným výborem spolupracovat. Svolali členskou schůzi a na ní vysvětlili, že pokud neprijdou přesné informace z Ústředí, bude se spolupracovat s NTV. Ten uspořádal v obci Den tělovýchovy s pěkným programem, o jehož zdar se přičinili i členové Orla. Postupem doby bratři poznali, že spolupráce pro velmi rozdílné názory nebude fungovat a rozhodli se znovu zahájit činnost v Orelské jednotě. Přinesli si ze Sokolovny nářadí a oznámili Zemskému národnímu výboru v Brně a Okresnímu národnímu výboru v Místku, že Tělocvičná jednota Orel v Metylovicích obnovila činnost.

Koupili dvě skříně do knihovny, lidé mezi sebou posbírali knihy a podařilo se jim shromáždit 353 knih pro dospělé a 46 knih pro mládež. Jako první počín nacvičili divadlo, které však po těžkých bojích s úřady bylo nakonec povoleno až v lednu příštího roku.

Jednota se přihlásila do Ústřední divadelní soutěže a nacvičila hru Česká chaloupka. Herci byli úspěšní, postoupili do druhého kola. Pro tuto příležitost si vybrali kus „Poslední muž“. Ale toto představení vzhledem k následujícím událostem už nehráli jako Orli, ale pod hlavičkou místního Sboru dobrovolných hasičů.

30. listopadu měl starosta Ondřej Lepík padesáté narozeniny. „Oslavil“ je opravdu svérázně. Pro jednatele přiběhl Mojmír Halata, aby přišel hned na Čihadlo a vzal si sebou hlavní knihu. Tam už čekal starosta, kterého přivedl četník. Byl sepsán veškerý orelský majetek, všechno bylo uzamčeno, četník vzal knihu a klíče a všichni tři šli sepsávat na obec protokol. Činnost Tělocvičné Jednoty Orel byla zastavena.

Ludvík Mužný vzpomíná: /přepis z magnetof. záznamu/

„Z Prahy přišly rozkazy, co všechno musí být zlikvidováno. Knihovna do starého papíru, kovové předměty do šrotu, skříně rozprodal! Tělocvičné nářadí převzalo Moravcovo Kuratorium pro výchovu české mládeže. Bylo mi líto knihovny, kterou jsem pomáhal budovat a tak jsem sbíral staré noviny a rodokapsy. Nasbíral jsem toho čtyři pytle. Orelské knihy jsem rozptýlil po známých rodinách, do pytlů jsem natlačil nasbíraný papír a vždy nahoru jsem dal pár knížek, které jsem považoval za bezcenné. Zaměstnanci sběrný se do pytlů nedívali.“

Horší už to bylo s jevištěm. Nakonec jsem si půjčil peníze a poslal je do Prahy s dopisem, že jsem jeviště prodal hostinskému, kterému jsem o tom řekl. A tak mohlo toto jeviště, papírově už ne orelské, sloužit po celou dobu protektorátu. Pořádaly se na něm koncerty a akademie. Měl jsem štěstí, že Němci mé rozprodávání majetku nekontrolovali. Jen mi přišla z Prahy výtka, že jsem to prodal velmi levně, že za to mohlo být více peněz.“

Poslední orelské žáčky

Rok 1946

Ondřej Lepík, starosta, byl zvolen za potlesku
František Kupča, místostarosta, byl zvolen za potlesku
Ludvík Mužný, vzdělavatel
Pavel Šigut, jednatel
Celin Kuhejda, pokladník
Alois Němec, hospodář
Sláva Šigut, knihovník
Rudolf Šigut, režisér
Mojmír Němec, náčelník
Vávra Lepík, místonáčelník
Ludmila Gurecká, náčelní

Svou samosprávu si zvolili také dorostenci:

Vlastík Skotnica, předseda
Bohuš Halata, jednatel
Vlastík Halata, pokladník
Josef Kořený, kolportér
Jaroslav Šigut, kinooperátor

Na Valné hromadě 17. února se dohodli, že si zřídí nové cvičiště a to hned v sousedství spolkových místností, na pozemku pana Kociána. Činnost Jednoty se pomalu vracela do starých kolejí.

Začali hrát divadlo, nacvičili tance, které členky zatančily 7. března v Sokolovně. Bratři a sestry v krojích vítali prezidenta Beneše, který projížděl naším krajem. Dohodli se, že doplní nářadí. Bratr Bedřich Halata jel na veletrh do Prahy a byl pověřen, aby zjistil vhodnou firmu. Hned po návratu objednali na jeho doporučení tělocvičného koně u firmy Adam. Přišel 15. prosince a stál 9 500 korun. Ludvík Mužný s Jaroslavem Boháčem vyrobili kladinu, opravila se bradla, Bedřich Halata zhotovil novou žíněnku, Lubomír Halata se postaral o stůl na stolní tenis. Jednota si pořídila promítací přístroj na úzký film.

Někteří bratři se vrátili z vojny a mohl začít pravidelný nácvik. Zapojili se také do práce v obci. Patnáctičlenná pracovní brigáda pracovala na cestě k budoucímu novému hřbitovu, členové také pomáhali na úpravě kůru v kostele a instalaci nových varhan.

Na podzim si za účasti maminky a sourozenců připomenuli bratra kapitána Ambrože Bílka, který padl u Dukly.

Počet členů obnovené Jednoty byl 78 a všichni věřili, že se v následujících letech ještě zvýší.

Rok 1947

Ondřej Lepík, starosta
Vavřín Němec, místostarosta
Jaroslav Šigut starší, jednatel a matrikář
Celin Kuhejda, pokladník
Jaroslav Závodný, hospodář
Alois Šigut, knihovník

Václav Halata, režisér
Ludvík Mužný, osvětový referent
Bedřich Halata, náčelník
Milka Gurecká, náčelní

Volbě náčelníka předcházela dlouhá debata. Nakonec se dohodli a zvolili nejmladšího bratra.

Bedřich Halata vzpomíná:

„Jak jsem se stal náčelníkem? To jsem si přečetl v novinách, že bude v Ostravě kurs a tak jsem se přihlásil. Bylo mi tehdy sedmáct let. Jezdíl jsem tam v neděli ráno. Nejříve byla v kostele Božského Spasitele mše a pak jsme šli cvičit. Na oběd jsem měl svačtinu z domova. Končili jsme kolem čtvrté hodiny. A co na to říkal tatínek? Co by říkal, vždyť to bylo v neděli a to jsme nedělali.“

Víte, jak vypadá nadšení spojené s pevnou vůlí? Když člověk šest dnů v týdnu tvrdě pracuje, v neděli časné ráno vstane, jde pěšky na vlak, celý den cvičí a pak se opět pěšky vrací od vlaku domů. A takových nedělí byla celá řada.

Začalo se upravovat a rozměřovat nové cvičiště. Termín veřejného cvičení byl 3. srpna. Bylo to 1. veřejné cvičení po válce a tak jim velice záleželo na tom, aby se vydařilo.

Vyměřování nového cvičiště

Václav Pečinka vzpomíná:

„Já jsem chodil do Orla už jako žák, já tam byl od děcka, už ani nevím, kdo mě tam zbantoval. Na veřejném jsem ještě cvičil i na Klimkovicích, divadlo jsem hrál, myslím, jen dvakrát. V představení Partyzánka Věra a to druhé už si nevzpomínám. Pamatuji si, že byl dobrý herec Franta Roziňok, Vašek Halaťoku a i děvčata byly dobré herečky. A pamatuji si, jak se dělalo cvičiště na Seibertově. Jak se to kopalo, protože to místo bylo samý hrbol.“

František Michalec vzpomíná:

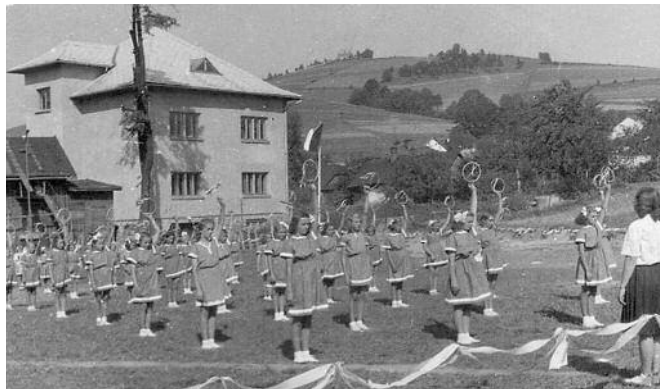
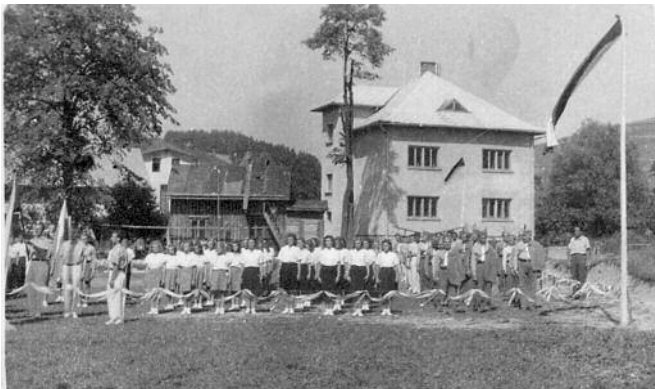
„Do Orla mě přivedl příklad otce. Jako žák mě cvičil Lojza Němec. Na cvičišťe na Klimkovicích si už moc nepamatuji. Jako šestiletý kluk jsem tam ještě před válkou cvičil. Divadlo jsem nehrál, nevím už proč. Ale pamatuji si, že moje sestřenice Bětko hrála a taky hrál Sláva Šigut nebo Sylva Pečinka, který měl hlavní roli v představení Sirotek z Radhoště. Hodně jsem obdivoval Bohuša Židka, jak cvičil na bradlech a také Celina Kuhejdu.

Když se najal pozemek na nové cvičišťe na Kociánově, bylo to takové hrbolaté, prostředkem tekla potůček. Když se vyměřovalo, nosili jsme kolíky. A také jsme terén upravovali. Jako dorostenec jsem tam v roce 1947 cvičil s tyčemi prostrná. Šli jsme z dolního

konce průvodem a mezi Vojtou Čupou a Čihadlem byla brána, kterou jsme prošli na hřiště.“

Stanislav Němec vzpomíná:

„Pokud existoval Orel, měli jsme pěvecký sbor, který vedl Tajchman. Na Čihadle bylo harmonium, tam jsme chodili a nacvičovali. Nás kluky cvičil Bedra Halata, pamatuji si i na ty starší, kteří byli v dorostu. Na Otu Čupu, cukráře, na Břetu Čupu. Ještě si vzpomínám, že tam chodili i Břeta a Pepík Pečinkovi. Pamatuji si na orelské cvičení v roce 1947, tady na Seibertově, naproti pana Mališe. Tatínek tam tehdy taky cvičil. Mám fotku, jak dělal veletoče na hrazdě. Velmi dobře cvičil, měl sílu v rukách.“

První a zároveň poslední veřejné cvičení na novém cvičišti na pozemku pana Kociána

A jak psali o veřejném cvičení v časopise Orlík?

„Devatenáctiletý náčelník řídí veřejné cvičení

Hlásí se Metylovská jednota z údolí pod Ondřejníkem. Letos jsme slavili 35. jubileum naší Jednoty prvním poválečným veřejným cvičením. Počasí nám přálo a všichni bratři i sestry byli dobře připraveni. Odpoledne prošel Metylovicemi krásný průvod, vedený naším devatenáctiletým náčelníkem. Bylo v něm 350 krojovaných a 100 nekrojovaných bratrů a sester. Po vztyčení státní vlajky promluvil k nám bratr Vincenc Socha ze Lhotky. „/kráceno/

Článek se rovněž zmiňuje o týdenním rekreačním pobytu mládeže na Gruni, který byl ukončen velikým táborovým ohněm.

Bedřich Halata vzpomíná:

„Paní, která se přivádala do chalupy u Dajčat, nám dala tip na prázdnou dřevjanku na Gruni. Ondřej Němec to tam jel nejdříve obhlédnout a pak jsme se tam vydali. Jelo s námi padesát dětí. Jako kuchařky nám pomáhaly dvě Ondřejovy sestry, Edita od Uhláře a ještě jedna, na jejíž jméno si už nevzpomínám. Dobré to tam bylo. Děcka byly spokojené. Chodili jsme na hříby, na borůvky a taky na Švarnou Hanku nebo na Bílou.“

Miluška Tabachová vzpomíná:

„Pamatuji, že jsme cvičili na Seibertově s malými kruhy. Hodně mi z té doby utkvěla v paměti Lidka Pečinková. Bylo tam tehdy hodně lidí. Taky si pamatuji, jak jsme byli na Gruni. Tam bylo krásně. Myli jsme se u pumpy. Tehdy jsem se hodně kamarádila s Anežkou Němcovou. Pořád vidím, jak jsme si vždycky u té pumpy drhly zuby.“

Rok 1948

Ondřej Lepík, starosta
Mojmír Němec, místostarosta
František Bílek, jednatel
Celin Kuhejda, pokladník
Alois Němec, hospodář

Bedřich Halata, náčelník
Milka Gurecká, náčelní
Václav Halata, režisér
Jaroslav Šigut st.,
matrikář a zapisovatel

Nově zvolení činovníci se dali s chutí do práce. Vypracovali program na celý rok. Naplánovali divadlo v přírodě a na podzim slavnost k výročí zrušení roboty. Každou středu měl být nácvik zpěvu. Stanovili datum veřejného cvičení. To všechno dojednali v radě 16. února 1948 o sedmé hodině večer. A to byl poslední zápis v jednatelské knize. Pak přišel Vítězný únor.

Vzpomíná Václav Pečinka:

„V tom roce 48 se to všechno naráz semlelo. Všecko nářadí se z Čihadla posbíralo a odsmyčilo do Sokolovny. A bylo po všem. Ze dne na den se to všechno změnilo.“

Vzpomíná František Michalec:

„Pamatuji, že jsem byl na poslední Orelské pouti na Hostýně. Bývala druhou nedělí v srpnu. Nevím, kolik nás tam tehdy bylo. Zaplnili jsme schodiště i okolní prostory, ale všichni už jsme byli v civilu. V kroji nebyl nikdo. Bylo tam plno esenbáků. Tenkrát tam hrála muzika z Vlkosé nebo z Bojanovic. Chtěli jsme po nich, aby nám zahráli Orelskou hymnu, ale tu už nám nezahráli. Přestal vycházet časopis Orel, tak jsme ani nevěděli, co se děje, že některé členy zavřeli. Po zákazu Orla se nás hodně zapojilo do Hasiče, takže jsme byli zase pohromadě.“

Pestrá mozaika spolkového života obce nadobro zanikla.

Divadelní představení, která se hrála jednota Orla v Metylovicích za dobu své existence

Kříž u potoka
Na statku a v chaloupce
Selské námluvy
Před svatbou
Černý kříž v lese
Pomněnky
Třešňový sad
Obět' zpovědního tajemství
Pýcha předchází pád
Divotvorný klobouk
Jidáš
Když srdce promluví
Láska divy tvoří
Kletba mamonu
Mezi životem a smrtí
To všechno z lásky
Psohlavci
Lešetínský kovář
Boží mlýny

Hřích lesního Křikavy
Michal a Matěj
Pasekáři
Zápas o nevěstu
Díblíkova dceruška
Švejk se žení
Devět křížů
Otče náš
Policajtovic Nanynka
Tovární dělnice a její dva milenci
Cikánka
Májová idyla
Nevěsta
Pojď na mé srdce
Pytlák Martin
Černé jezero
Srdce a prsten
Zrušení roboty
Krádež v rychlíku
Propast lásky
Zmatek nad zmatek
Zahrada mřů a lásky
Za kouskem štěstí
Kouzelná kometa
Úděl sirotka
Na kolotoči lásky
Golgota
Na gruntech
Píseň lásky
My jdeme světem s flašinetem

Mikuláš a čert na námluvách
Cikánův slib
Cikánová láska
Andulka šafařová
Pasačka z Lurd
Ta naše Máňa
Krajánek Holandr jde na vandr
Tonda a Banda
Soucit
Děti z hor
Svatý Václav
Na sv. Mikuláše
Jesličky
Viktorka
Válečný invalida
Na zahradě sádeček
Cikánčin svatební závoj
Zavadilka vdává dceru

Kristus vítězí
Láska na horách
Starostovic Miluška
Usmířena vina
Srdéčko od Mikuláše
Pole na Šekulu
Tulácká dobrodružství
Svatý Vojtěch
Píseň lásky
Kříž u potoka
Dvě matky
Pod selský krov
Krajánková nevěsta
Bludička
Dcerušky tatíčka Berušky
Vlaštovička
Vánoční zázrak
Štěstí v uzlíčku
Cestička ke štěstí
Tam pod Radhoštěm, tam je krásný
Okolo rybníka
Ta naše písnička česká
Tvrde české palice
Partyzánka Věra
K sobě blíž
Poslední muž
Rezinka od pýchoty
Za vlast
Štěstí není milión

